

Innadvendt ritualteater

Øynos forsøk på å gjenkalle Artauds teater resulterer i at han understreker dette som kun et ideal og en drøm.

Av Elisabeth Leinslie

Teateret & Vitenskapen

Regi og manus: Lars Øyno

Med: Hanne Dieserud, Odille Heftye Blehr m.fl.

Musikk: Lars Pedersen

Grusomheten Teater, Kulturhuset Hausmania

To tekster fra 1947 av den franske teatermannen Antonin Artaud har vært utgangspunktet til Grusomhetens Teaters nye forestilling «Teateret & Vitenskapen». En forestilling i fire sekvenser, med elleve kvinner i rollene.

Mannens dominans

Den første delen er den mest fascinerende. Elleve kvinner sitter sammenbøyd over en haug med knokler. Sakte, sakte, akkompagnert av lyder fra en annen tid, renses og steller de knoklene. Og en snau halvtime senere har de satt dem sammen til et gedigent skjelett som reises flere meter opp i været. Gjennom hele forestillingen står denne forhistoriske skapningen og bivåner det som utspiller seg på scenen. Denne første velgjorte halvtimen følges opp av tre like lange men svært tålmodighetskrevenende sekvenser.

For meg framstår ikke denne forestillingen som et feministisk prosjekt slik jeg forventet. Det virker snarere som om de elleve kvinnene gjennom det hele er under en annens hånd – mannens. Og de makter ikke å ta et oppgjør med det, snarere kommer mannens verden mer og mer til uttrykk gjennom dette koret av undertrykte kvinnekropper. Et deprimerende syn.

Artauds drøm

Forestillingen spiller seg inn i en modernistisk-ritualistisk teatertradisjon. Å være tilskuer til dette er som å stige inn i en annen tid og en annen sfære. Nærmere bestemt slik man kan tenke seg at Artauds teater artet seg. Artauds teater er kjent som det teatret som aldri fungerte i praksis. Hans Grusomhetens Teater forble et ideal og en drøm. For ettertiden står han igjen som en sentral teoretiker.

Øyno har flere ganger tidligere vist hvordan et teater inspirert av Artauds teatersyn kan aktualiseres i dagens teater. Med «Teateret & Vitenskapen» har han imidlertid rotet seg altfor langt inn i sin egen og Artauds navle.

Forestillingen blir for introvert. Den fungerer muligvis som et rensende ritual for skuespillerne, men for meg som tilskuer var det en tålmodighetsprøve å bivåne de skrikende, nakne, pikekjolekledde og febrilske kvinnene som hardtarbeidende forsøkte å kommunisere Øynos teaterprosjekt.